

ПРОРОК НАЦІОНАЛЬНОГО ЄДНАННЯ

Геніальність Тараса Шевченка полягає в тому, що він через століття виконав для свого народу історичну місію творця нації, виразника національних почуттів. Його слово – це слово людського єднання. Шевченківський заклик до вселюдського мирного поступу на засадах правди, рівності та справедливості зробив його творчість невід'ємною частиною світової цивілізації, а його нащадків гідними того, щоб жити в оновленій Європі.

Великий Кобзар, як завжди у часи випробування та боротьби за волю українців, був поруч з тими, хто стояв на Майдані. Його портрети прикрашали штаб національного спротиву, майоріли над багатотисячними зібраннями майданівців. Це було не тільки в Києві, а й по всій Україні. Сотні тисяч українців боролись на майданах свідомо чи підсвідомо, пам'ятаючи Шевченкові слова: «Борітеся – поборете! Вам Бог помагає! За вас правда, за вас слава. І воля свята!»

До 200-річчя від дня народження нашого геніального пророка готувалися практично всі українці: від урядовців до студентів і школярів.

Зокрема, 5 березня відбулися парламентські слухання до 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка. Голова Верховної Ради України Олександр Турчинов тоді у своєму виступі наголосив: «У переддень 200-ліття ювілею Тараса Шевченка кожний з нас схиляє голову перед його світлою пам'яттю і переживає відчуття великої гордості за те, що саме українська земля подарувала людству геніального пророка, співця свободи та братерства народів».

Тарас Шевченко став об'єднавчою постаттю не лише для України, а й для всього світового українства за кордоном, тому його 200-річчя з дня народження було включено до календаря пам'ятних дат ЮНЕСКО.

Чималу роботу по вшануванню пам'яті Великого Кобзаря провела і державна архівна служба України. За її активного сприяння у виставковій залі Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України відбулося урочисте відкриття виставки фотота архівних документів і матеріалів на відзначення 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка під назвою «На вічному шляху до Тараса...». Ця виставка стала результатом співпраці 25 архівних установ не лише України, але й Казахстану, Литовської республіки, Республіки Польща, Російської Федерації. Адже, як відомо, документальна спадщина Кобзаря зберігається в архівах, музеях та рукописних відділах бібліотек нашої кра-

їни та інших держав світу. В експозиції виставки, яка складалася із восьми розділів, були представлені 450 архівних документів, що дало унікальну можливість відвідувачам за допомогою документальної спадщини ознайомитися із маловідомими сторінками життя та діяльності Шевченка, його духовними цінностями і світоглядними орієнтирами, людьми з оточення поета, образами його творів і простежити вплив творчості Кобзаря на розвиток всієї української культури. Зокрема, серед маловідомих документів були виставлені на огляд відвідувачів 5 унікальних автографів Тараса Шевченка, 11 прижиттєвих фото поета (8 – у репродукціях), а також численні оригінали документів із вшанування пам'яті Великого Кобзаря.

Підготовлена у співавторстві Державної архівної служби України та Центрального державного архіву зарубіжної україніки, виставка «Тарас Шевченко на сторінках українських еміграційних видань» представлена широкому загалу унікальними документами (перекладами творів поета різними мовами світу, програмами, повідомленнями та афішами про вечори його пам'яті, ілюстрованими матеріалами на сторінках еміграційних видань тощо). Чільне місце в експозиції виставки займають також книги, періодичні видання, буклети, які протягом ХХ століття друкувалися представниками української діаспори у різних країнах світу.

Упродовж усього періоду перебування українців в еміграції, вони таким чином намагаються зберегти свою національну ідентичність, сприймаючи життя і творчість Тараса Шевченка як уособлення власне України.

Представлені ж на виставці документи розкривають багатогранність форм популяризації постаті поета, до яких вдавалася і вдається українська громада світу.

Перший ювілей Шевченка за кордоном представники української діаспори відзначили ще у 1916 році. Відтоді творця національної ідеї не забувають його послідовники і шанувальники у США, Аргентині, Канаді, Чехії, Словаччині, Франції тощо. Як не дивно, але саме Тарасу Шевченку встановлено найбільше пам'ятників у світі – понад 1354.

Саме гуманістична універсальність творчості Шевченка, яка відкриває світу національну історію і культуру України, сьогодні потребує нагального прочитання його прозових слів.

*Підготувала
Віра Фазлєєва*